

dan Valglov maa bringe et Forholdstalsvalg, der virkelig bliver effektivt, og dette kan kun ske ved, at man skaber store Folketingsvalgkredse, saa store, at Mindretallene kan komme til deres Ret der og ikke skal lade sig afspise med nogle tilfældige Suppleringsmandater. Det har da ogsaa glædet mig at lægge Mærke til, at der under den afsluttende Behandling af Lovforslaget i Folketinget har lydt Røster fra Medlemmer, der ikke var tilfredse med den her foreslaaede Ordning, men krævede Forholdstalsvalg i Amtskredse. Det er selvfølgelig noget bedre end det, her er foreslaaet, men ogsaa Amtskredse vil jo være for smaa til, at den forholdsmæssige Repræsentation af de enkelte Partier kan ske paa retfærdig Maade og den lige Valgret naas paa dette Grundlag. Selvfølgelig spiller det lokale altid nogen Rolle. Det er jo det, der hævdes til Gunst for Enmandskredsenes Bevarelse, og jeg mener ogsaa, at der bør tages noget Hensyn til det lokale, men jeg tror, at man paa en hensigtsmæssig Maade vil kunne forene Kravet om tilbørlig Hensyntagen til det lokale med Kravet om en tilstrækkelig retfærdig Repræsentation for Mindretallene ved en anden Valgmaade end den, her er foreslaaet.

Landstingsvalgene bør foregaa i store Kredse, og Landstingsmændene bør ikke vælges efter den D'Hondtske Metode, men efter den Andræske, hvad den højtærede Indenrigsminister jo i øvrigt vistnok er ganske enig i.

I de Betragtninger, jeg har gjort gældende, har jeg navnlig dvælet ved de Punkter i Lovforslaget, hvor det i høj Grad kom i Modstrid med det Program, som de Herrer fra den anden Side arbejder efter: Den lige, almindelige Valgret. Lovforslaget gaar jo nu til Behandling i et Udvalg her i dette Ting — det betragter jeg som givet. Jeg antager, at man ved nærmere Overvejelse der maa komme til en grundig Omarbejdelse af Lovforslaget, og jeg haaber, at naar denne er foretaget, vil ogsaa vi fra vor Side kunne slutte os til Valglovsforslaget. Jeg skal hermed anbefale Sagen til videre Fremme og paa et senere Tidspunkt tillade mig at foreslaa Henvisning til Udvalg.

Enevold Sørensen: Fra den allerførste Dag, Spørgsmaalet om en Grundlovsændring har foreligget til Behandling her i dette høje Ting — og det er nu godt 8 Aar siden —, har det af Højre

rejste Krav om Forholdstalsvalg til Folketinget ikke blot spillet den væsentligste Rolle, men har, i alt Fald under Forhandlingerne i de første 6 Aar, været det alt dominerende, det afgørende for Sagen. Det første Grundlovsforslag, det, der kun angik en Fiksering af Medlemmernes Antal, som kunde bane Vejen for en retfærdig Omlægning af Kredsene, blev straks ved sin Ankomst her til Salen modtaget med dette Krav og det andet Aar, da man naaede til Afgørelsen, under Henvisning til dette Krav slaaet ihjel med 33 Stemmer mod 29; da det senere kom igen, da man forsøgte endnu en Gang, blev det — det var i det 4de Aar af Forhandlingerne — begravet i Udvalget, atter under Henvisning til, at man behandlede ikke Forslag, der ikke indførte Forholdstalsvalg. Den Skæbne, som denne Grundlovsændring havde lidt, affødte det næste Skridt, det mere vidtgaaende Grundlovsforslag om Folketingets Omdannelse, medens Landstinget forblev uforandret. Dette kan maaske udtrykkes saaledes, at det var den Tid, da Højre kunde være sluppet meget billigere end nu. Der foresloges et Folketing med Valgretsudvidelser paa tre Omraader, hvoraf Højre jo senere har tiltraadt de to, og et Landsting med en saadan Værnen af de konservative Interesser, som Landstinget efter Grundloven af 1866 uomtvistelig bringer. Men da dette Forslag i den anden Samling, hvori det forelaa her i Tinget, endelig naaede fra Udvalget, var det skaarret ned til dette ene, reduceret til den enkelte Linie, at Folketingets Medlemmer vælges efter Forholdstal. Og i Betænkningen udtalte Højres Medlemmer, at de fastholdt Kravet om Forholdstalsvalg, og at saa længe dette ikke var opnaaet, vilde de overhovedet ikke ind paa andre Spørgsmaal, f. Eks., som der blev nævnt, Forslag om Kvinders Valgret. Naar, dette sidste Standpunkt er jo under det sidste Aars Forhandlinger blevet opgivet. Denne fornyede Afvisning, denne nye Stranding paa Kravet om Forholdstalsvalg affødte saa Grundlovsændringens 3die Afsnit, Spørgsmaalet om den fuldstændige Grundlovsrevision med begge Ting bygget paa almindelig Valgret. Det er saaledes det fra første Færd rejste Krav om Forholdstalsvalg, der gennem 6 Aar har forhindret og umuliggjort en partiel Grundlovsrevision, men derved ogsaa, ved de heraf skabte Forholds Magt, har bragt Spørgsmaalet om en Grundlovsændring ud paa hver Gang videre Baner og nu bragt det Resultat, at der foreligger et Grundlovs-